

Inhoud:

Woord vooraf	blz. 1
Gesprek met Laurent Woestenburg	blz. 4
‘Geschiedenis van het lager onderwijs in Poppel.’	
Eindwerk van L. De Jongh. (vervolg)	blz. 19
Textielbehandeling en conservering	blz. 30

Woord vooraf.

Door Luc Andries.

Op het ogenblik van dit schrijven (24-11-2011) hebben wij in België al 529 dagen geen regering. Niettemin blijft alles draaien, zo ook ons tijdschrift dat u, dankzij onze trouwe bezorgers, voor de tweeënzestigste keer ontvangt.

Wat hebben we de laatste 3 maanden zoal gedaan?

Op zondag 4 september hebben wij deelgenomen aan de 'Ravelse Pieremarkt'.

De Pieremarkt betekent plezier en info voor iedereen.

De 20ste september kregen wij na een vraag van de heemkundekring aan het MOMU (Modemuseum Antwerpen), mevrouw Frieda Sorber op bezoek in ons archief te Weelde-Station. Zij gaf ons heel wat goede raad i.v.m. conservering van oude, waardevolle kledij. Momenteel is een werkgroep zeer intensief bezig met deze collectie. Meer uitleg hierover op p. 30.

De herfstwandeling op 18 oktober trok ongeveer 40 liefhebbers. In een 'Rondje Ravels' maakten zij onder leiding van Stan De Kinderen een tocht rondom het dorp en eindigden ... jawel, in de Wouwer.

En op 23 november laatstleden hadden we 'Ouwe Vèrrekes', een voordracht van onze heemkunde-collega Rien Vermaire (www.rienvermaire.nl) uit Hilvarenbeek. Onder grote belangstelling bracht hij in de grote zaal van C.C. de Wouwer zijn unieke, humoristische voordracht over huisslachten en andere oude gebruiken.

Ik heb het vermoeden dat Toon Hermans zaliger goedkeurend over de schouder van Rien mee heeft genoten.

Tijdens de gemeenteraadszitting van 5 september 2011 is er een gunstig advies verleend om het oud-gemeentehuis van Poppel (nu museum 't Kaske) op te nemen in de lijst van 'voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten'.

De laatste 3 maanden is er ook hard gewerkt door een groep enthousiaste medewerkers. Denk maar aan de bestuursvergaderingen, overleg met de gemeente en onderhoudswerken aan de gebouwen en het museum.

Bovendien wordt onze website door Ries van der Linden verder uitgebouwd. In deze site worden er mogelijkheden voorzien, die enkel voor leden toegankelijk zijn. Daarom zouden we graag van onze leden de e-mailadressen ontvangen, zodat we hun in de toekomst beter kunnen informeren.

Het komende jaar valt het **ledenfeest** op 02/03/2012 en op 20/03/2012 nemen wij deel aan '**De Nacht van de Geschiedenis**', ook wel museumnacht genoemd. Het thema van deze nacht is 'Drank'.

LIEF EN LEED.

Helaas is het leven niet altijd kommerloos en zijn er ons de laatste 3 maanden enkele leden ontvallen.

Jo Van Gils, echtg. Jos Van der Voort, overleden op 19 september.

Maria Raaymakers, echtg. Ferdinand Willems, overleden op 26 oktober.

Namens het bestuur en de leden van de heemkundekring wensen wij de nabestaanden heel veel sterkte toe.

Gelukkig mogen wij ook feliciteren!

Met hun diamanten bruiloft op 6 oktober: de echtgenoten Swaan-Moonen, Weeldestraat.

Met hun gouden bruiloft op 20 september: de echtgenoten Lenaerts-Haneveer, Prinsenlaan.

Met de geboorte van een nieuw lid: Lore Dorkx, dochter van Thomas en Hilde Dirkx-Haagen.

Om zeker te zijn dat we niemand vergeten te vermelden, vragen wij u ons op de hoogte te brengen via één van de bestuursleden (adres vindt u op de eerste pagina van dit tijdschrift).

Tot slot wens ik iedereen, namens de heemkundekring Nicolaus Poppelius, een
Zalig Kerstmis en een Gelukkig Nieuwjaar!

In gesprek met Laurent Woestenburg, erevoorzitter van de heemkundekring Nicolaus Poppelius vzw.

Door Luc Andries.

Wie is Laurent Woestenburg? Dit lijkt misschien een overbodige vraag. Maar de volgende pagina's onthullen toch schetsmatig diverse fasen uit zijn leven.

Laurent werd geboren op 24 juli 1932 in de Hegge te Weelde als oudste van zes kinderen in het gezin van Jef Woestenburg en Joanna Gijsbregts. Grootvader Woestenburg was afkomstig uit Diessen in Nederland.

Jef en Joanna hadden een kleine boerderij waarvan zij het werk combineerden met dat van een maalderij en handel in veevoeders.

De grootouders van Laurent met hun gezin. De vader van Laurent zit op de schoot van zijn moeder. Deze foto is genomen bij de boerderij in de Hegge.

Laurent heeft in dat grote gezin van zes kinderen heel wat mogelijkheden tot persoonlijke ontwikkeling gekregen. Dat was nochtans in die tijd, vooral vanwege de oorlog, niet zo evident.

Laurent leerde tijdens zijn universitaire studie Lea Moonen kennen. Ook zij stamde uit een maaldersfamilie. Lea is op 5 juni 2008 overleden. Op 3 september 2011 is Laurent opnieuw getrouwd met Joke Vander Stricht, lerares plastische kunsten uit Sint-Niklaas.

Het feit dat Laurent en Lea geen kinderen hadden heeft een zekere invloed gehad op het verdere verloop van hun leven samen. Daardoor konden zij zich namelijk ten volle inzetten voor het welzijn van andere kinderen, zowel binnen als buiten de familiekring.

De Hegge, waar Laurent geboren is, was destijds een dorpsstraat die in de zomer een zand- en in de winter een modderweg werd. Iets dat wij ons heden ten dage niet meer kunnen voorstellen als we naar de 'Straat' of het 'Dorp' gaan.

Laurent ging vanaf zijn drie jaar naar school. Daar stond een zuster als kleuterleidster voor de klas. Alle kindjes moesten een sjaaltje weven op een spijkerplankje ... Laurent moet er nog steeds eentje maken voor de zuster! Juffrouw Van Lommel was er vaste kleuterleidster. In de vakantieperioden deed zij in Retie dienst als gouvernante voor de kinderen van koning Leopold III. Opmerkelijk was dat zij reeds over een klein autootje beschikte.

De kinderen van de lagere school gingen in die tijd op klompjes naar school. Die van 'de Straat' moesten daarvoor helemaal naar 'Sint-Michiël'. In het eerste leerjaar gingen ze in voorbereiding van hun Eerste Communie 's morgens eerst naar de Heilige Mis en kregen catechismusles in de parochie van Sint-Jan bij pastoor Tubbax.

Na de dienst gingen ze, hun boterhammen etende, verder naar school. In de winter aten ze in de behaaglijke warmte van brouwerij De Zwaan in de Koning Albertstraat. Als er geen catechese was konden alle kinderen die veraf woonden, hun boterhammen opeten in het huis van meester Gouwy. Dat werd bijzonder geapprecieerd door de ouders.

Laurent in het vijfde van de jongensschool.

In de lagere school viel Laurent op door zijn leerhonger. Meester Steenackers, hoofdonderwijzer, knoopte met Laurents ouders een gesprek aan om hem verder te laten studeren. Door zijn toedoen en dat van Jozef Lauwerysen, een priester-leraar in het Klein-Seminarie van Hoogstraten, werd er gekozen voor 'het Pastoorsfabriekske' (bijnaam destijds van dit internaat). Iedereen die in Hoogstraten 'gezeten' heeft, ervaart in zijn verdere carrière en leven de stempel die deze school op hem drukte.

Plechtige Communie

Lidkaart van de Congregatie van O.L.V.

Laurent begon aldus in 1944, onder de speciale omstandigheden van het einde van de Tweede Wereldoorlog, aan zijn middelbare studie. Een schooljaar liep toen van ongeveer 15 september tot 15 juli. Vermits het Klein - Seminarie enkel een internaat was, mochten de leerlingen slechts om de zes weken naar huis. Met Allerheiligen, Kerstmis, de eerste zondag van de Vasten, Pasen, Pinksteren en de grote vakantie. Afhankelijk van de kerkkalender gebeurde het ooit dat ze negen weken van huis waren. Tussen deze 'sorties' in mochten de leerlingen een paar keer bezoek ontvangen. Zo vertelde Laurent dat zijn ouders naar Hoogstraten kwamen om zoonlief te bezoeken. Daar geraakten ze in gesprek met de ouders Frijters uit Oud-Turnhout over 'de boerenstiel' en samen vergaten ze intussen het bezoek aan hun zonen. Een bijzondere herinnering aan het internaat zijn 'de bollen van Jef', een wekelijks terugkerend gerecht, dat een grote gehaktbal voorstelde met een ondefinieerbare smaak... En toch was het wel een mooie tijd!

Laurent was lid en later leider van de Katholieke Studentenactie (K.S.A.) van het Klein - Seminarie, een nogal Vlaamsgezinde jeugdbeweging met als boegbeeld Albrecht Rodenbach.

Van links naar rechts: Marcel de Groot, Jos Van Den Broek, Fons Van Bergen, Fons Van Beurden, Rik Hendrickx (gewezen internist AZ. Sint-Jozef Turnhout) en Laurent liggend tijdens een zorgeloze namiddag, allen in de leeftijd van ongeveer 17 jaar.

Afstudeerfoto Klein - Seminarie Hoogstraten, Laurent is derde van links de laatste rij.

Aan het einde van hun middelbare studies, na zes jaar ondergedompeld geweest te zijn in Latijn, Grieks en andere talen, wiskunde, godsdienst en nog een aantal vakken, moesten ze, vanaf Ons-Heer-Hemelveartsdag, hun toekomstige studierichting, door middel van een speldje op het revers van hun vest bekendmaken. Vermits Laurent koos om Germaanse Filologie te gaan studeren, kreeg hij een 'zonneke' opgespeld. Maar vooraleer hij naar de universiteit kon, moest er begin jaren vijftig ten huize Woestenburg één en ander geregeld worden. Dank zij de morele steun van Dr. Laurent Van Baelen kon Laurent naar de Katholieke Universiteit van Leuven (KUL). Vermits er toen nog geen studiebeurzen bestonden (tenzij voor leerlingen die uit het Rijksonderwijs kwamen), was Laurent genoodzaakt om enkele studentenjobs aan te nemen. Zo ging hij dia's sorteren en monteren voor de professoren van het Kunsthistorisch Instituut.

Bij terugkeer naar Leuven na het weekend, had hij 'Hollandse boter' bij voor een Leuvense winkelier uit de Tienze Straat die ze dan weer verder verkocht aan een studentenhome, een peda voor meisjesstudenten. Af en toe op maandagmorgen kon Laurent meerijden met een vrachtwagen van Stan Heeren, een Nederlander die internationaal transport deed en die een goede kennis was van vader Woestenburg. Hij mocht meerijden tot in Schaarbeek om dan verder met de trein naar Leuven te pendelen.

Laurent was toen ook lid, zoals de meeste studenten, van het K.V.H.V. (Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond). Bekende leden waren o.a. Gaston Geens, Wilfried Martens, Jean-Luc Dehaene en vele anderen. Laurent is wel eens een keer mee gaan betogen in Landen (Vlaams stadje op de taalgrens) maar hij had daar niet echt veel tijd voor. Hij had immers veel lesuren, er moest gestudeerd worden en hij had nog zijn studentenjobs.

Om de twee à drie weken kwam Laurent naar huis en dan ging hij op zaterdagavond met Dr. Van Baelen op ronde. Na de ziekenbezoeken maakte de dokter grote indruk op Laurent met zijn hobby's: fotograferen en filmen. Na een tijdje leerde hij ook Lea Moonen kennen en er ontstond een liefdesrelatie die destijds voornamelijk verliep via correspondentie. Telefoneren was toen nog niet in voege alhoewel men bij Laurent thuis reeds een telefoon had, die door de hele buurt mocht gebruikt worden.

Laurent ging tijdens zijn gehele studietijd door als een ernstige en brave jongen. Dit hing volgens hem samen met zijn opvoeding en de positieve stimulans van meester Steenackers en dokter Van Baelen. Ook de motivatie om het einddoel te bereiken was voor hem een onmiskenbaar sterke stimulans. Vaak studeerde hij samen met zijn goede vriend pater Jos Boets, later Germanist - dichter, de moeilijkste vakken.

Enkele malen per jaar maakten de studenten van de faculteit Germaanse een uitstap naar 'de Zoete waters' in Oud-Heverlee.

Laurent zit helemaal links.

Veel ontspanning nam hij echter niet wegens tijdsgebrek.

Ontspanning aan 'de Zoete Waters'. Op deze foto bemerken we professor Joos Florquin, als derde van links. Hij was de man van televisieprogramma's zoals: "Ten Huize Van" en een aantal ABN-programma's samen met Fons Fraeters en Annie Van Avermaet in de jaren '60 op de BRT.

Laurent heeft ook samen met Fons Fraeters en Annie Van Avermaet een programma voor het basisonderwijs gerealiseerd en uitgegeven.

Verder begon hij nog aan de studie van Internationale Betrekkingen maar die heeft hij afgebroken wegens te veel hooi op de vork. Als vrije student volgde hij wel nog archeologie bij professor Steppe.

Als we heel het studieparcours, vanaf zijn twaalfde levensjaar bekijken, zien we dat hij één jaar verloren heeft alhoewel er zich twee hindernissen opwierpen.

De eerste deed zich voor in het eerste middelbaar. Op een zondag voelde hij een toenemende pijn in zijn linker dijbeen. Dankzij bakker Gerard Jansen en Dr. Van Baelen werd hij tijdig in het ziekenhuis van Turnhout opgenomen. Er werd een ernstige kinderziekte vastgesteld waardoor hij enkele weken niet naar school kon en de inleiding tot het Grieks miste. Maar dat had hij vlug ingehaald.

De tweede hindernis deed zich voor in Leuven. Wegens te veel werk en te veel toezeggingen heeft hij één jaar extra over de studie gedaan. Daarbij werd Laurent, evenals een student in de Rechten, behandeld met een verkeerd, omstreden medicijn hetgeen uiteindelijk fataal afliep voor die medestudent. Laurent stopte met zijn medicatie en alles is langzaam maar zeker in de goede plooi gevallen zonder nare gevolgen voor zijn gezondheidstoestand.

Trouwfoto van Laurent en Lea. (31-12-1958)

Op 31 december 1958 trouwde hij met Lea Moonen uit Poppel. Het jonge koppel ging in Borgerhout wonen. Geregeld zakten ze tijdens het weekend af naar hun geboortestreek op familiebezoek.

Toevallig leerden ze Jos Nooyens uit Poppel kennen. Die reed op maandagen naar de stad om er bepaalde waren aan de man te brengen. Dan mochten Laurent en Lea de rit naar Antwerpen mee doen.

Laurent had al een job in het onderwijs vóór hij helemaal afgestudeerd was. Hij moest immers nog duchtig schrijven aan zijn thesis en ook zijn aggregaat moest hij nog afleggen. Zijn thesis was een flinke brok: meer dan 600 pagina's over de toponymie van Weelde. Lea heeft die tekst volledig getypt. Soms moest zij daarvoor gebruik maken van twee geheel verschillende schrijfmachines. Bovendien moest zij een vijftal exemplaren typen met carbonpapier want fotokopieermachines en computers bestonden nog niet. Door middel van de moderne technologie gaat dit nu heel wat professioneler.

Laurent begon zijn loopbaan aan het Technicum in de Londenstraat te Antwerpen, waar hij aan leerlingen uit verschillende studierichtingen les gaf. Hij vond het geweldig boeiend om met die jongeren te werken.

Na een jaar belde Professor Pauwels hem op met de mededeling dat er te Lier een vacature was in het Sint-Gummaruscollege. Laurent aanvaardde deze meer bij zijn diploma passende job. Gedurende een paar schooljaren combineerde hij dus een job in twee verschillende scholen. Dat was een zware opdracht.

In Lier gaf hij, behalve in het Sint-Gummaruscollege ook zeven jaren les aan het Hoger Instituut voor Verpleegkunde. Zelfs in de Hogere Nijverheidsschool was hij leraar tijdens de avonduren.

Waar hij ook zijn lessen gaf, steeds betrof het een programma in het vakgebied Nederlands. Dat betekende veel lesvoorbereidingen en verbeterwerk. Zelf zou hij liever Engels of Duits hebben gegeven.

Tijdens de collegefeesten begin van de jaren zestig, had hij een gesprek met Jozef Van In, een collega in het college. Jozef was de zoon van senator Van In. Uit dit gesprek bleek dat vader Van In een onderhoud wilde met Laurent. Dat resulteerde in een engagement om in de Uitgeverij Van In de functie van uitgever voor het middelbaar onderwijs op te nemen. En Laurent werd de verantwoordelijke uitgever voor het vakgebied secundair onderwijs. Hij bekleedde die functie van 1961 tot 1973.

Toen het bedrijf in 1973 verkocht werd aan de V.N.U. (Verenigde Nederlandse Uitgeverijen) werd Laurent directeur van de Uitgeverij Van In.

Na één jaar in Borgerhout te hebben gewoond verhuisden Laurent en Lea naar Broechem. Laurent vond dit een mooi en aangenaam dorp om in te wonen.

Vijf jaren later verhuisden zij naar Emblem waar ze zelf een huis hadden gebouwd.

Tenslotte bouwden zij hun huis te Poppel. Dit had te maken met de wens om, behalve bij Van In ook nog een functie op te nemen in het management van de uitgeverij Malmberg in Den Bosch.

Het gezin Woestenburg-Gijsbregts op 31-12-1958.

Staande v.l.n.r. Maria, Marcel, Laurent, Jan, Jos en Frans. Zittend: vader Jef en moeder Joanna.

1953. Processie ter gelegenheid van de viering van 25 jaar parochie Sint-Jan te Weelde. De Heilige Familie werd uitgebeeld door Laurent als Jozef, Paula Moonen als Maria en Annie Van Tilborg als kindje Jezus.

Inmiddels deed er zich, behalve in het zakelijk leven, ook in het onderwijs een evolutie voor die Laurent op een definitief spoor zette. In 1966, op een zaterdagmorgen, werd Laurent opgebeld vanuit Sint-Ignatius (Universiteit Antwerpen) met de mededeling dat er een vacature was in de pas tot 'Universitaire Sprachfaculteiten Sint-Ignatius' verheven opleiding van studenten T.E.W. en handelsingenieurs. Toen begon een meer dan 30 jaar lange, deeltijdse opdracht als lesgever aan de universiteit in het vakgebied 'zakelijke communicatie'. Dat bleef hij doen tot aan zijn pensioenleeftijd.

Bezoek van Eerste Minister Leo Tindemans aan Uitgeverij Van In.

Viering van zijn pensionering bij Van In (hof van Aragon te Lier). Van links naar rechts op de eerste rij Lea en Laurent.

Het werk in de uitgeverij opende nieuwe perspectieven voor een onderwijsproject van de Vlaamse Gemeenschap in de Russische Federatie. Gedurende vier jaren werd een leerpakket Frans en Engels geheel voor het Russische onderwijs ontwikkeld. Dat vergde van Laurent een nieuwe inzet en geregeld studiebijeenkomsten in Moskou.

Laurent en prof. Decoo samen met twee Moskouse politieagenten aan het Rode Plein.

Het is vanzelfsprekend dat in de loop der jaren allerlei vormen van nationale en internationale samenwerking zijn ontstaan. Zo was Laurent verbindingsman voor België in de samenwerking van Repobel met de huidige wetgeving op de kopieerrechten enerzijds en de IFFRO (International Federation for Reproduction Rights Organisation) anderzijds. Hij was jarenlang ondervoorzitter van de uitgeversbond, V.U.N.B., de Europese uitgeverijen Hachette en Max Hueber Verlag für Methodiken.

Hierbij aansluitend lag zijn actiegebied ook in Wallonië voor wat betreft studieboeken voor het middelbaar onderwijs.

Tot zover de professionele bio van Laurent maar hij deed en doet ook vrijwilligerswerk. Hiervan een relaas in de volgende paragrafen.

15.4.93

thuiskrant / 15

Directeur Woestenburg, die na 32 «lange, maar boeiende jaren» afscheid neemt van de uitgeverij, tussen zijn geliefde schoolboeken / Foto WAE

Van In zendt z'n zonen uit

Lierse uitgeverij gaat Russen trainen in uitgeven en verkopen van educatieve werken

■ LIER

Gisteren hadden we het reeds over uitgeverij Van In, die dit jaar de respectabele leeftijd van 160 jaar bereikt en dit op vrijdag met de Dag van de auteur viert. Vandaag belichten we de plaats van Van In op nationaal en op internationaal vlak.

Directeur Woestenburg licht ons toe dat Van In sinds 1978 gespecialiseerd is in de uitgave van leerboeken, opleidingsprogramma's en leer-middelen. In dat jaar werd de marketing hervormd, het redactieteam uitgebreid... kortom, andere systemen ontwikkeld zodat in enkele jaren de omzet fiks de hoogte in schoot. De hele zaak werd dermate georganiseerd dat er per onderwijsniveau een verantwoordelijke werd aangesteld. In '91 werd er een spe-

ciale afdeling voor informatica opgestart waar software ontwikkeld wordt. Dit zijn programma's voor scholen, klassen en individueel gebruik thuis. «We mogen wel zeggen dat we op dit ogenblik de belangrijkste en grootste uitgever in Vlaanderen zijn op gebied van informatica. Er wordt naar Nederland geëxporteerd en er wordt ook samen-gewerkt met Nederlandse collega's in coproductie. Heel wat mensen kennen best de Franse leerboekjes Eventail die onder andere door Van In worden uitgegeven», aldus de directeur.

Van In in Rusland

En momenteel is Van In bezig met een belangrijk project in Rusland. Het gaat uit van het ministerie van Onderwijs en kadert in een samenwerkingsakkoord tussen de twee landen. «Dit project, waarvoor onze uitgeverij aangezocht werd, omvat twee luiken. In de eerste plaats een training voor Russische uit-

gevers. Bedoeling is hen uit te leggen hoe wij in het westen een educatieve uitgeverij runnen als private onderneming. Zij vallen gewoon onderste boven als ze ren hoe wij in het westen werken.

Op de tweede plaats wordt hen geleerd hoe ze boeken om Engels en Frans te leren op de markt kunnen brengen. Dit gebeurt eveneens in samenwerking met Vlamingen en Russen. Bedoeling hiervan is in hun scholen een experiment op te starten. Bijvoorbeeld 3000 leerlingrijgen exemplaren Engels en Frans om te leren. Ze worden begeleid door de Lierse uitgeverij. Daarna worden afspraken gemaakt met een Russische uitgeverij om die boeken ginds op grote schaal te verspreiden. Drukken is nog iets anders, daar zijn ze helemaal niet sterk in. En de Russen willen allemaal Engels leren, ze denken dat diende poort naar het westen opent...», vertelt de directeur.

En na 32 lange, maar boeiende jaren, zoals hij het zelf zegt, neemt directeur Woestenburg op het einde van dit jaar afscheid van de uitgeverij. Hij kwam in dienst in 1961, toen hij leraar Nederlands was aan het Gumarusscollege in Lier. «Ik ben in dienst gekomen om een Fonds Middelbaar Onderwijs op poten te zetten. Dit wil zeggen dat ik een groep auteurs moest vormen. Op dat ogenblik was Van In uitsluitend met lager onderwijs bezig. Ik heb dan de markt Middelbaar Onderwijs uitgebouwd. Dit liep tot 1973 en toen verkocht de familie Van In de uitgeverij aan de VNV in Nederland». En directeur Woestenburg wd dan verantwoordelijk voor het volledige uitgaveprogramma.

Boeiende tijd

Daarnaast geeft hij nog les aan de UFSIA, is hij gespecialiseerd in bedrijfscommunicatie, is intensief bezig met de Vlaamse

Uitgeversbond en is zeer actief met het auteursrecht.

«Ik heb dit altijd zeer graag gedaan, het was een enorm boeiende tijd, vooral het samenwerken met de auteurs. Ook als ik hier weg ben, zal ik de zaken nog bijven volgen, alsook de dossiers in Rusland. De ontwikkelingen in Wallonië zijn zeer gunstig en daar ben ik fier op. Stel je voor: we geven zelf boekjes uit voor Franstalige kinderen om Frans te leren. Dat bewijst toch wel iets, niet?»

280 titels per jaar

En per jaar worden er liefst 280 nieuwe titels en herdrukken, allemaal producties van Van In, uitgegeven. Die halen dan een oplage van 3000 tot 40.000 afhankelijk van de titel! Van In Lier is een begrip in het onderwijs. En dat wordt gevierd met de auteurs die het bedrijf levenskracht verschaffen. — Bertje WARSON

Het tweede of misschien het derde leven van Laurent.

Hij was:

- Einde vijftiger begin zestiger jaren medestichter en secretaris van de Sint-Lutgardiskring, een culturele kring van afgestudeerden. Dr. Laurent Van Baelen was de eerste voorzitter. Na diens overlijden verwaterde de kring.
- Tot aan het overlijden van Lea voorzitter van de Probuskring.
- Voorzitter van het kerkbestuur van Sint-Valentinus, Poppel.
- Gedurende een aantal jaren voorzitter van het bestuur van zangkoor Cantorije Poppeliensis.
- Voorzitter van de Raad van Bestuur van 'Clara's Hofke' (Arendonk) met daarmee samengaand gedurende een aantal jaren lid van het directiecomité van het Verbond van Medisch Sociale Instellingen, sector kinderdagverblijven.
- Gedurende één legislatuur gemeenteraadslid.
- Medestichter en daarna voorzitter van Heemkundeking Nicolaus Poppelius. Laurent was 34 jaar lang onze voorzitter.

Als gemeenteraadslid ondervond Laurent al vlug dat politiek haast niet te combineren valt met een intens beroepsleven. Daarom besloten Laurent en Lea na zes jaren met de politiek te stoppen.

Elke vereniging bracht haar eigen charmes mee. Eén gebeurtenis heeft op Laurent grote indruk gemaakt. Dat was in de Sint-Lutgardiskring. Te Amsterdam werd een grote Rembrandt-tentoonstelling gehouden. De kring had beslist er met een goede veertig leden naartoe te gaan. Toen 's avonds, in het donker, de bus met de bezoekers terugkwam, reed de chauffeur aan de spoorwegovergang van Vucht door de gesloten bareel. De twee dwarsbalken braken af en de trein snelde achter de bus door. Zo ontsnapte toen de hele intelligentsia van de streek aan de dood.

Als Laurent het over de heemkunde heeft, dan wordt hij lyrisch. Hij noemt het 'zijn kindje'. Vierendertig jaar geleden stond hij samen met Marc Vermeeren, Adriaan Van Gils, Josée Van Der Voort, Toon Van Gool en Willem Paulussen aan de wieg van de kring.

Marc Vermeeren had de aanzet daartoe gegeven en de eerste bijeenkomst van de geïnteresseerden geschiedde in het café van Hofkens te Weelde (nu De Brouwerij).

Daarna verschenen er in drie à vier jaren tijd verschillende boeken over Ravels, Weelde en Poppel.

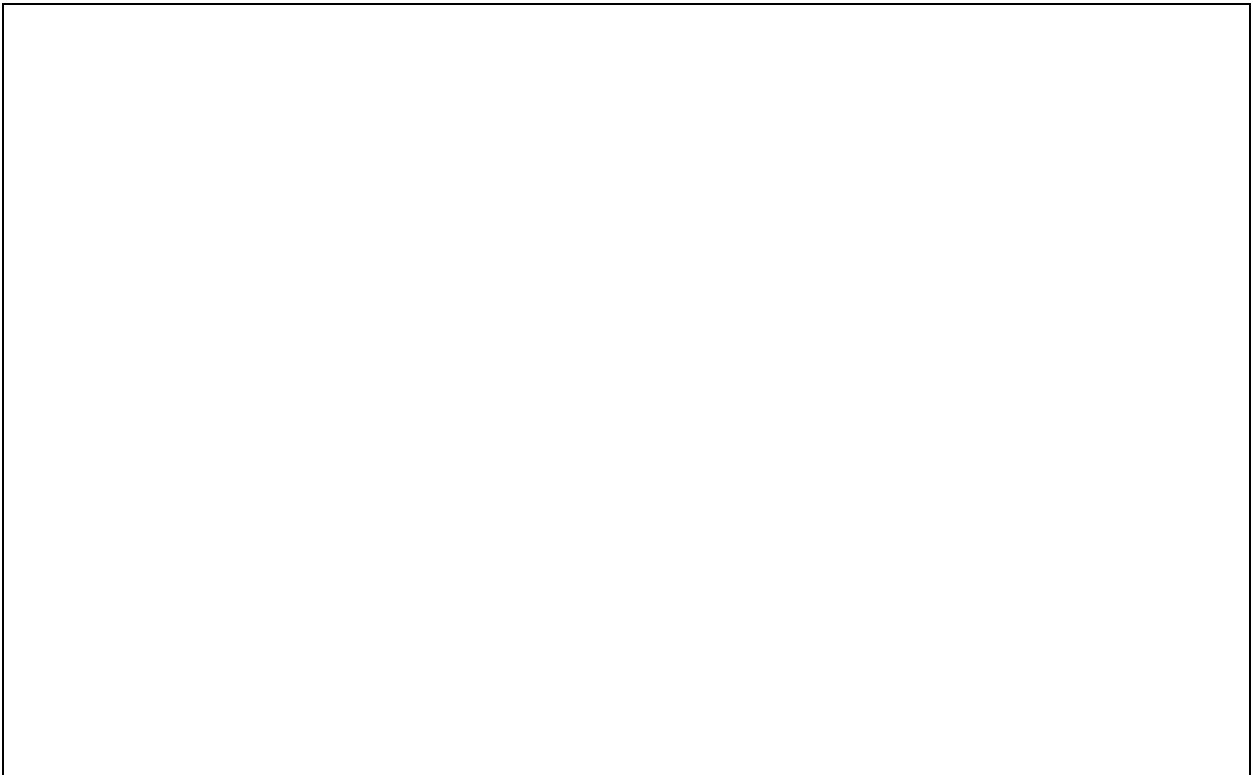

Samen met Willem Paulussen.

De eerste tentoonstelling gebeurde met geleend materiaal van de heemkundekring van Goirle en dat werd een groot succes.

Het eerste adres van de kring was het gemeentehuis in Weelde waar ook de eerste bestuursvergaderingen werden gehouden.

Dankzij burgemeester en notaris Jozef Segers kwam de molen 'Arbeid Adelt' te Weelde ter beschikking als postadres, museum, tentoonstellingsruimte, archief en opslagplaats voor schenkingen van foto's, boeken, oud alaam, doodsprentjes en andere oude voorwerpen.

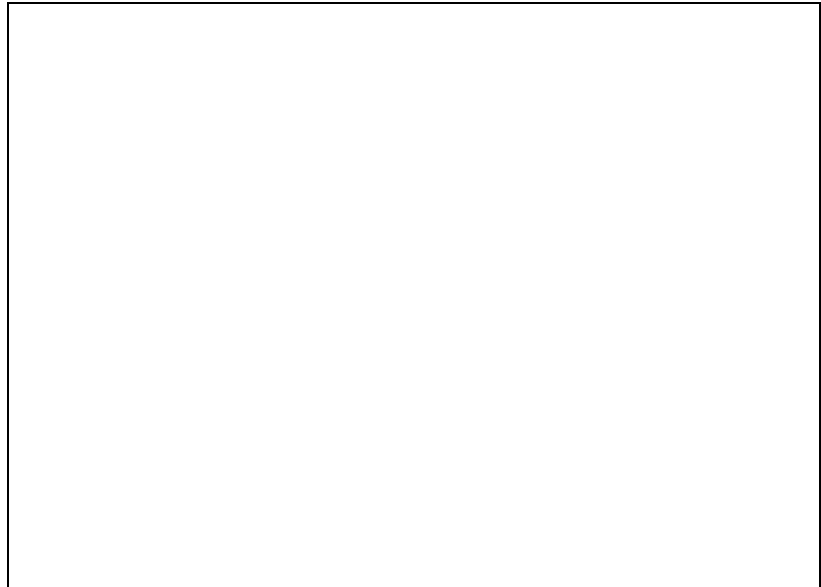

De inwijding van het museum in de molen te Weelde.

Na de restauratie van de molen wilde de heemkundekring hier een museum beginnen. Daarrond zou een soort 'heemerf' worden opgericht. Eerst werd er dus te Alphen een oude schuur afgebroken en gerecupereerd en daarna had men zijn oog laten vallen op een hoeve in de Rieberghstraat (nu de Beekseweg) te Poppel. In verband met de windvoorziening kreeg men echter geen toestemming van het Vlaamse Gewest voor de heroprichting van deze bouwwerken bij de molen.

Maar toen, in 2005, kwam het gemeentehuis in Poppel vrij. De handen werden in elkaar geslagen en in 2007 werd daar het huidige Museum, 't Kaske geopend.

Laurent bij de opening van het museum 't Kaske in Poppel.

Het voorzitterschap van de heemkundekring nam heel veel vrije tijd van Laurent in beslag. Enerzijds kwam dat omdat er toen (ruim 30 jaar geleden) onvoldoende ondersteuning was van een overkoepelende organisatie, zoals nu Het verbond van Heemkunde, Gouw Antwerpen en anderzijds door de groeiende belangstelling voor erf- en heemgoed.

Jammer genoeg omwille van de vele zorgen om zijn echtgenote Lea, die na een hersenbloeding totaal hulpbehoevend was, zag Laurent zich genoodzaakt zijn tijd voor zijn 'kindje', de heemkundekring, drastisch te verminderen. Hij wilde immers zijn vrouw ten volle steunen en helpen tijdens haar ziekteproces. Sinds die bewuste avond in 2006 kon hij steeds minder tijd vrijmaken waardoor hij zich soms onmachtig voelde bij het idee niet veel meer te kunnen opbrengen voor de kring. Stilaan werd het tijd voor een nieuwe voorzitter...

Laurent vindt persoonlijk dat hij gezien zijn leeftijd niet mag klagen en dat hij op gezondheidsvlak geen noemenswaardige problemen gehad heeft op een voetprobleem na. Hij is blij dat hij tot hiertoe een groot deel van zijn ambities heeft kunnen verwezenlijken en dat hij op cultureel vlak nog de 'goede tijd' heeft gekend t.t.z. de tijd waar jonge mensen nog konden warm gemaakt worden voor cultuur zowel met kleine c als met grote C. Nu is volgens hem dit engagement veel minder dan 30 à 40 jaar geleden, alhoewel jonge mensen nu gemakkelijker bereikbaar zijn voor allerlei initiatieven van bovenuit en door technische hulpmiddelen.

In de crèche, Clara's Hofke te Arendonk heeft Laurent de aanzet gegeven voor een voorzitterswissel. Voor hem is dit altijd een ideaal geweest. Hij heeft er altijd van genoten om dit te mogen doen. Momenteel werken er ongeveer 40 mensen onder leiding van een gedreven directrice en einde november 2011 wordt een nieuw gebouw in gebruik genomen.

Verdere invulling van zijn vrije tijd te Knokke zal vooral bestaan uit lezen en fietsen met een elektrische velo, waarmee ge minder last van de wind hebt.

Laurent is het bestuur van de heemkundekring dankbaar voor het geleverde werk en voor het ontstaan van een goed functionerende groep, zoals reeds bleek bij het klaarstomen van het museum 't Kaske'.

Beste Laurent en Joke, namens alle leden van de heemkundekring Nicolaus Poppelius dank ik u voor dit gesprek. Meer dan dertig jaren heeft Laurent in de bres gestaan. Bedankt daarvoor! Geniet van jullie welverdiende rust en blijf vooral gezond. We hopen jullie bij onze activiteiten nog vaak te mogen ontmoeten.

BIOGRAFISCHE SCHETS.

Geboren te Weelde op 24/07/1932.

Studies

Middelbaar onderwijs in het Klein - Seminarie Hoogstraten.

Licentiaat Germaanse Filologie KUL, Aggregaat M.O.

Loopbaan

1958-1960: leraar technische scholen Londenstraat te Antwerpen.

1959-1961: deeltijds leraar en daarna voltijds aan het Sint Gummaruscollege van Lier.

1961-1966: deeltijds leraar aan het Sint-Aloysiusinstituut voor Verpleegkunde te Lier.

1961-1973: uitgever bij de Uitgeverij Van In te Lier.

1973-1993: directeur van Uitgeverij Van In.

1966-1997: deeltijds docent aan de Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius (Antwerpen), vakgebied zakelijke communicatie.

Tijdens zijn loopbaan bij Van In: 4 jaar bestuurslid V.B.V.B., 8 jaar ondervoorzitter V.U.N.B.,

5 jaar afgevaardigde van Vlaanderen bij IFFRO, 6 jaar lid ONUB namens de V.B.V.B. en 5 jaar bestuurslid van Repobel.

Sinds 1994: lid van de taaladviescommissie van de Nederlandse Taalunie.

Vrijwilligerswerk: voorzitter van de heemkundekring Nicolaus Poppelius, voorzitter van het koor Cantorije Poppeliensis, voorzitter in het kinderdagverblijf te Arendonk bij Sint-Clara, voorzitter van het kerkfabriek Poppel, lid van het directiecomité van het Verbond van Medisch-Sociale instellingen, sector kinderdagverblijven.

Publicaties

- Medeauteur van talloze publicaties i.v.m. heemkunde en erfgoed aangaande Poppel, Ravels en Weelde.

Professioneel:

- Medeauteur WAARVAN AKTE (1974) uitg. Van In.
- Medeauteur van ONTWIKKELINGEN ROND SCHOOLBOEKEN IN BELGIE en NEDERLAND (1985), uitg. Onderwijscentrum Nederland.
- Medeauteur van HET EDUCATIEVE BOEK (1979), uitg. Heideland.
- Medeauteur van BOUWSTENEN VOOR COMMUNICATIE, uitg. ACCO, Leuven.

Geschiedenis van het lager onderwijs in Poppel.

Tweede deel van het eindwerk van L. De Jongh.

Ingeleid door Jos Nooyens.

Het eerste deel van het eindwerk, 'Geschiedenis van Poppel', verscheen in het nummer 61 van dit tijdschrift. In het tweede deel beschrijft de 19-jarige laatstejaarsstudent, Louis De Jongh, de geschiedenis van het lager onderwijs in Poppel.

Het is een lijvig en goed gedocumenteerd rapport over het onderwijs in zijn dorp tot 1943, geschreven in de oude spelling die hier onveranderd wordt overgenomen.

We zijn zo vrij om bij enkele passages, in cursief en aansluitend bij de tekst, een kleine toelichting te geven. De foto's worden uiteraard ook door onze redactie toegevoegd.

A.M.D.G.

De Jongh L.

OPVOEDKUNDE

‘Geschiedenis van het lager onderwijs, Bewaarschoolonderwijs en Adultenonderricht te POPPEL’

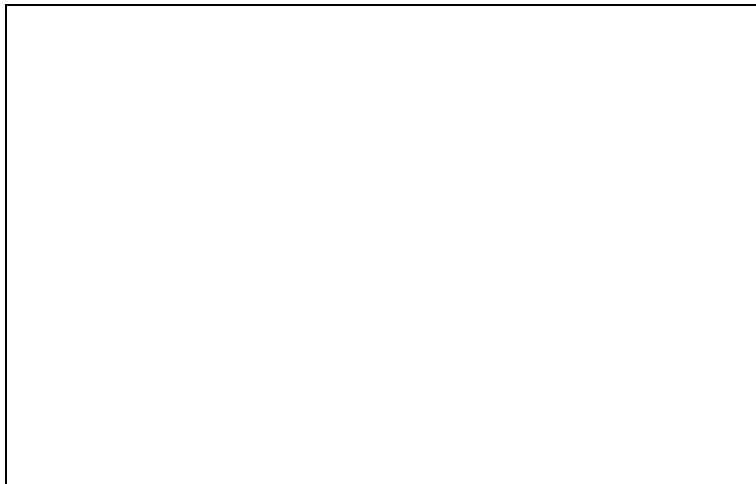
Eindwerk van Louis De Jongh (deel 2)

1943.

De katholieke school in 1880

Alhoewel de archieven der school zeer gering en onvolledig zijn, zal ik trachten dit werk zoo juist mogelijk, volgens de geschiedenis op te stellen met behulp van de inlichtingen mij verstrekt door den heer secretaris en door enkele oude personen. Daar ik me dus op hen steun is het wel mogelijk dat er, 't zij in data, 't zij in feiten, fouten voorkomen.

Jozef Verheyen – Van Hees, gemeentesecretaris 1934-1962

VANAF 1830...

Van vóór 1830 weten we niets.(1) In het jaar 1830 was er in Poppel één onderwijzer werkzaam, namelijk de heer Willem van Gijsel.(2) De school, die bij bediende stond op het kerkhof, langs de groote baan. Die school bestaat nu niet meer, waarschijnlijk is ze afgebroken in 1837. Die school had een tamelijk groote oppervlakte; jongens en meisjes ontvingen er gezamenlijk onderricht. Comfort was er ook weinig: een zoldering was er niet, enkel was ze tegen de pannen bezet.

De familie Van Gijsel was waarschijnlijk afkomstig uit Holland, vóór enkele jaren leefde hier nog Willebrord Van Gijsel, mulder en burgemeester; dit laatste is hij geweest van 1887 tot 1894. Zijn vader was Jan Van Gijsel, die zelf de broeder was van Willem, de onderwijzer. Van die familie leeft nu nog de E.H. Aloys Van Gijsel, rustend priester op het Begijnhof te Turnhout, die geboortig is van Poppel.

In 1837 werd er dan een nieuwe school gebouwd, met onderwijzerswoning, te midden in het dorp, langs de andere zijde der groote baan. Dit gebouw heeft er gestaan tot bij het begin van de huidige oorlog; door een bombardement is ze totaal verwoest. (3)

Na den heer Willem Van Gijsel kwam hier Petrus Jan Van den Eynden als onderwijzer; hij was Antwerpenaar van geboorte, en kwam naar Poppel, nadat hij een tijd in Schilde werkzaam was geweest. Hij verbleef hier tot 5 april 1878; toen ging hij op rust en vertrok naar Mechelen; daar had hij een zoon in het groot seminarie en een andere, de oudste was er onderwijzer. Die onderwijzer, op rust dus, hield zich in Mechelen bezig met het afschrijven van akte's bij notaris De Pauw.

Na hem kwam meester Jan Eelen van Rijkevorsel naar Poppel, hij werd waarschijnlijk benoemd in 1878. (4) Mogelijk weigerde hij zijn diensten onder het liberaal bestuur, want den 12· Mei 1880 is hij hier vertrokken. Op verzoek van baron Gilles de Pelyche ging hij naar 's Gravenwezel, waar deze onderwijzer een katholieke school opende; daar heeft hij een tijdlang het onderwijzersambt uitgeoefend, daarna ging hij dan gemeentesecretaris worden.

In 1880 kwam Gustaaf Janssens, van Waarloos, meester Eelen opvolgen; hij werd gezonden van staatswege. Zijn vader was toezienaar der landgoederen van den heer Rollin-Jacqmin te Minderhout. Later werd G. Janssens hoofdonderwijzer te Meersel-Dreef.

De katholieke of aangenomen School.

Deze werd opgericht in 1880.

De eerste lesgever in deze school was Jan Baptist Dieles; hij was Nederlander en had daarom waarschijnlijk ook wel een Hollandsche akt.

Na hem kwam Arnold Van Gorp van Alphen (Nederland). Van hier is die vertrokken naar Antwerpen, waar hij werkzaam is geweest in het St. Norbertusgesticht.

Zijn opvolger was Mr Peeters van Zoersel; hij bleef tot 1890. Om zijn rechten op pensioen te kunnen doen gelden, deed hij nog een tijdje dienst in het gemeenteonderwijs. Hij vervulde hier ook het ambt van koster-organist.

Op 12 April 1890 kwamen hier, op verzoek van E.H.Ploegmans, pastoor, drie zusters van Berlaar, en met hen begon dan ... (5)

Het Bewaarschoolonderwijs.

Misschien begonnen ze met twee lagere klassen ofwel met die twee, met een bewaarklas er bij. (6) De eerste bewaarklas werd maar aangenomen in 1901, zeker bestaat ze reeds langer. In 1928 kwam er bij die school een derde klas en een tweede bewaarschool bij; zoo zijn er nu eigenlijk vijf klassen. Sinds enkele jaren hebben de zusters ook een 4^e graadklas. Een tijd hebben ze zich ook bezig gehouden met de zondagklas, doch die bestaat niet meer.

Voor het gemeenteonderwijs vermelden we nu eerst Frans Van Loon van Poppel, die op het gehucht Aerle, een uur van het dorp, woonde en daar klas begon te doen. Hij was een zeer begaafd man, alhoewel van boerenafkomst; zijn school was ook een boerenkamer, waar de kinderen van 't gehucht samenkwamen. Later wordt hij vermeld als hulponderwijzer, n.l. van 4 November 1887 tot 30 september 1889. Het blijkt dat die man zich voorbereidde tot het onderwijzersambt, en het is hem dan ook gelukt zijn diploma te veroveren voor de jury te Gent. Nog is bekend dat Mr Van Loon onderwijzer werd te Beersel, bij Heist op den Berg, waar hij gepensioneerd werd.

Na Gustaaf Janssens, tusschentijdig onderwijzer, werd op 12 Mei 1880 den heer Pieter Jansen (7) benoemd; hij werd geboren te Weelde den 29^e Augustus 1860, gediplomeerd te Lier op 9 April 1880. Hij trad eerst in dienst te Achel, den 7 oktober 1880 en later te Pulderbosch van 1 Mei 1881 tot 1 Februari 1883. Hij was gehuwd met Maria Luyten van Poppel, die thans hier nog leeft. Pieter Jansen was ook in bezit van een diploma van Gymnastiek, hetwelk hij in Brussel behaalde op 16 september 1882.

Het oudste jaarverslag der gemeenteschool alhier dagtekent van 1897; het werd door P. Jansen opgemaakt. Het bevat o.a.:

“De school (van 1837) heeft een lengte van 13,45 m, een breedte van 6,86 m, een hoogte van 4,10 m – oppervlakte 92,2670m² en inhoud 378,295 m³. Het schoolgebouw laat veel te wensen over onder opzicht van droogte, lucht en licht. De speelplaats is 10,75m lang op 7,8m. Schoolmeubelen: onvolledig.

Maten en gewichten: het stelsel is onvolledig.

Een telraam. Voor aardrijkskunde: een globe, maar de kaarten versleten; geen thermometer; niets voor natuurlijke wetenschappen; geen natuurkundige toestellen; geen meetkundige vormen; geen verzameling van kunstmeststoffen.

Huis: voldoende, mits eenige herstellingen.

Hof: oppervlakte 2,01 a; tweeden hof (voor hem gehuurd door de gemeente): grootte 13 a.”

De banken, die in dien tijd in de gemeenteschool in gebruik waren, zijn vervaardigd in 1871; mogelijk zijn er toen ook meer voorwerpen geleverd: zooals een eiken kast. Wat de banken betreft: ze waren stevig – misschien wel van verschillende afmetingen; er waren er zelfs bij waar 7 tot 8 leerlingen plaats op konden nemen. Later zijn die banken kleiner gemaakt, enkel 2 plaatsen; 25 van deze laatste banken hebben nog altijd dienst gedaan in de laagste klas der gemeenteschool tot in het begin van dezen oorlog.

Het schoolhuis was in dien tijd tegelijkertijd gemeentehuis, althans het bovenste gedeelte. Daar het huisgezin van Mr Jansen gedurig vergrootte, had het het bovenste gedeelte van het huis meer dan nodig. 't Is echter eerst in 1912 dat er een ander gemeentehuis zal gebouwd worden **(8)** – het oude schoolhuis had dus 75 jaar een dubbele functie verricht.

Aantal leerlingen der gemeenteschool: 32 kosteloos, 48 betalende, 3 gunstelingen; gemiddelde bijwoning 23 kosteloos, 39 betalende, 3 gunstelingen.

De jaarwedde van den onderwijzer beliep 1.700 fr.; voor huurgeld van het huis ging daar 200 fr. af. De onderwijzer verdiende nog wat bij met het geven der Fransche les: elke leerling betaalde per maand 1 fr.; elke dag was er les van 11 tot 12 u; dus buiten de klasuren.

De lln spaarden ook – dit begon in 1883 – als totaal gespaarde som vinden we 1.122,69 fr.

Voor programma nam men het minimumprogramma; voor lln die volledig de klassen volgden: groot programma; voor onvolledige leergang: (3· en 4· jaar): klein programma.

Elk jaarverslag van de volgende jaren geeft ongeveer hetzelfde; in 1901 bevat het o.a.: de onderwijzer ontvangt 45 fr. voor schoolreinigen, 72 fr. voor verwarming, kolen en hout zelf te leveren; voor schoolgerief aan kosteloze lln: 100 fr. en voor prijzen 30 fr. Er waren 51 lln; er was echter plaats voor 84; de jongens moesten helpen op het veld bij de beplantingen, mastenbollen en eikels rapen, daarbij woonden er velen ver van de school; het verslag spreekt ook van den eersten goedgekeurden lijst van 39 kosteloze lln.

In het verslag van 1902 spreekt men van een pas gestichte lijfrentekas in de gemeente, waarvan 16 schoolgaande kinderen deel van uitmaken. In dit verslag zijn ook enkele brieven opgeteekend van den onderwijzer aan den heer Versmissen, toenmalig inspecteur van Hoogstraten. Als gebruikte boeken geeft de verslaggever op: kleine catechismus, gewijde geschiedenis (Schuster), Nederlandsch leesboek (Van Kalken), Rekenen (Henry en Defoin), Spraakkundige oefeningen (Germain), Onze moedertaal (Herman en Kevers), Atlas-aardrijkskunde (Alexis), Belgische Geschiedenis (Genonceaux), Landbouw (Cantillon).

Het jaarverslag van 1903 spreekt van een thermometer en een barometer, die in dit jaar aangekocht werden; in dit verslag is er voor 't eerst spraak van de leerlingen der... **(9)**

De Adultenschool.

Het verslag spreekt van 39 lln, “die geen deel uitmaken van een matigheidskring”. **(10)** Meester Jansen gaf de avondschool, hij ging er groot op zooveel lln te hebben. Die avondschool beteekende echter niet veel: voor de aanwezigen was het een schoone gelegenheid om allerhande zaken te bespreken, die met de school geen uitstaans hadden, ook vonden ze ruim de kans om allerlei deugnietrij uit te halen.

In 1903 werd het eerste verslag der adultenschool opgemaakt: ze telden toen 84 lln. De Staat verleende 100 fr. toelage, daarbij gaven de betalende lln 0,60 fr. per maand; voor onderhoud van het lokaal ontvangt de onderwijzer daarenboven nog 75 fr; van de gemeente. Vakken in de adultenschool onderwezen: rekenen en metriek stelsel, moedertaal, lezen, schrijven, landbouw, gezondheidsleer, aardrijkskunde, grondwettelijk recht, geschiedenis, teekenen, bijzondere zorgen voor het landbouwenderricht; daarbij werden ook de boeken der dagschool gebezigd.

Het verslag der gemeenteschool van 1904 vermeldt dat de jaarwedde van den onderwijzer opgegaan is tot 1.800 fr.

In 1905: "In de maand Februari hebben de mazelen en de kinkhoest fel geheerscht onder de schoolkinderen".

Het verslag der avondschool 1905: De gemeente heeft een vaste jaarwedde gestemd van 300 fr., in datum van 28 oktober 1905. In die 300 fr. zijn begrepen 75 fr. voor verwarming, reiniging enz. en de onderwijzer zal voortaan voor 25 fr. prijsboeken moeten aankopen. Dit verslag vermeldt ook dat de tot hertoe vrije avondschool in gemeentelijke veranderd is den 4de september 1905.

Volgens het verslag van 1906: de onderwijzerswedde bedraagt 2.000 fr.; dit verslag werd eenigszins gewijzigd door schoolopziener Jos Schouls, later overleden te Munsterbilzen. **(11)**

In 1907 krijgt het verslag een anderen vorm; het bevat: 44 jongens zijn in de school ingeschreven; voor het jaar 1906-1907 nog 53; voor de aduultenschool: 40 lln; het sparen in de l.s.545,50 fr.; verzamelingen door den onderwijzer gevormd: scheikundige mesten, hofzaden, landbouwzaden en grassen, gedroogde moesplanten, onkruiden, platen van dieren. Aan de woning is er een pomp gekomen waar vroeger enkel een put was. Er is ook een kastje bijgekomen dat diende om de verzameling, of een deel ervan te bergen. Het schoolverzuim was geweldig aan de orde van den dag. Meester P. Jansen schrijft dat hij de ouders gaat spreken over de noodzakelijkheid van het onderwijs, maar dat de uitslag gering is. Het werkvolk ontbreekt hier en de kinderen moeten op de varkens passen, eikels en bollen rapen, plantsoen wieden enz. Dit was het laatste verslag door Mr Jansen opgemaakt, want hij stierf op 20 juni 1908.

Hij gaf les in Poppel van 1880 tot 1908; hij was de vriend van iedereen en allen die hem gekend hebben halen nog graag iets aan over hem en over hun schooltijd; ook weten ze dat de meester belust was op borreltjes. **(12)** Uit een verslag van Mr Jansen, opgemaakt als voorbereiding tot den landbouwwedstrijd van 1907, halen we het volgende:

In 1889 begon de onderwijzer met het gebruik van staalslakken **(13)** en kaïniet, vetten hier toen nog onbekend. Hetzelfde jaar nog bestelde hij voor de boeren reeds 18.000 kgr van die meststoffen en het volgende jaar meer dan 130.000 kgr. Gedurende 10 jaar, tot aan het opkomen van den Boerenbond, heeft hij zich hiermee gelast, en de bestellingen namen nog gedurig toe. Sedert 25 jaar heeft Mr Jansen bij de inwoners omtrent 800 wildelingen geënt, **(14)** meer dan 600 beste fruitbomen aangekocht, en er zelf ruim 800 verkocht, door hem zelf gekweekt; ook heeft hij er verschillende uitgedeeld.

De onderwijzer heeft ook proefvelden van de Staat aangevraagd en verkregen om enkele ziekten zoals het "flodder" in het koren te onderzoeken; **(15)** de uitslag toonde aan dat er stikstof ontbrak. Hij deed ook proeven voor den kweek van dennen, eiken, beuken, berken, elzen, canada's en wilgen; de onderwijzer heeft hier de biekassen ingevoerd. Hij deelde aan de lln brochuren uit van land- en hofbouw, van dierenbehandeling, gaf landbouwwerken als prijzen voor dag- en avondschool.

Zoo heeft Mr Jansen zich ten nutte gemaakt in Poppel, hij was overal een raadsman, een helper, een man die met de menschen meeleefde, daarom was zijn dood ook een verrassing in de gemeente. De meester was maar enkele dagen ziek geweest en stierf plotseling; hij liet 7 minderjarige kinderen achter, die echter wel hun weg gemaakt hebben.

Den 11. Augustus 1908 werd hier benoemd den heer Jul Van Thielen, vroeger hulponderwijzer te St. Lenaerts; hij werd geboren te St Lenaerts en verkreeg zijn onderwijzersdiploma te Mechelen in 1904.

In 1911 kocht de gemeente een stuk grond van Wwe Gijs-Paaps, waarop een nieuwe éénklassige school met schoolhuis gebouwd werd, **(16)** daarbij een overdekte gaanderij, 4 gemakken en 4 waterplaatsen, een kolenhok, enz. Afmetingen der klas: 9 x 7 x 4,5 m.; de gang afzonderlijk: 2 m breed.

De aanbesteding had plaats in Augustus 1912; ze werden aangenomen door L. Roevens van Turnhout voor ruim 30.000 fr. De bemeubeling was die der vroeger school, enkel werd er een nieuwe lessenaar en zetel aangekocht.

De jaarverslagen, door Mr Van Thielen opgemaakt zijn eerder slordig; o.a. dit van 1917 vermeldt: verzamelingen aangelegd voor aanschouwelijk onderwijs: prenten van gewijde geschiedenis, van vaderlandsche geschiedenis, verzameling van granen, zaden en meststoffen. Zooals blijkt uit de verslagen van Mr Jansen kunnen we vaststellen dat enkel de platen van vaderlandsche geschiedenis in 1917 aangekocht werden; **(17)** het andere der verzameling bestond reeds langer. Voor ontbrekende voorwerpen geeft Mr Van Thielen op: geen.

Het jaarverslag van 1918 is opgemaakt door Juffr A. Gavrain van Antwerpen. Mr Van Thielen hield zich tijdens de bezetting bezig met verspieding, zoo meent men althans. Hij werd op het einde van 1917 door de Duitschers gevat en opgesloten, waarschijnlijk in Vilvoorde. Zoo geraakt Poppel zonder onderwijzer; de Duitschers waren toch wel voor het onderwijs en daarom werd Pierre Dehaes, zoon van een douaan, die als onderwijzer krijgsgevangen zat in Duitschland, losgelaten; deze kwam hier onderwijzen. Hij bleef in de school tot Mr Van Thielen vrijgelaten werd den 10· november 1918.

Zoo ging alles weer normaal, tot enkele weken nadien, Mr Van Thielen den 23· december, bij vergissing dronk van een flesch spiritus van zeep in plaats van bier. Hij werd terstond overgebracht naar 't Cameliushuis van Antwerpen, waar hij den 28· december 1918 overleed. Het gemeentebestuur verklaarde hem oorlogsslachtoffer, waardoor zijn weduwe, die zich in Turnhout ging vestigen, een schoon pensioen trekt.

Toen kwam hier Juffr. Gavrain, hoe of waarom weet ik niet; deze maakte dus het verslag op van 1918, dat den datum draagt: 01 april 1919.

Dit verslag spreekt van 55 lln; verder school gesloten gedurende het schooljaar 1917-18; toch is dat niet geheel juist zegt men.

Na den oorlog meende men zoo in Poppel maar voort te doen met Juffr Gavrain, toen Jul De Jongh, toen hoofdonderwijzer te Vosselaar, daar verandering in bracht. Hij was geboortig van Poppel, deed dienst als hulponderwijzer en daarom drong hij aan bij het gemeentebestuur en verkreeg dat de gemeenteraad, volgens de wet, verplicht was definitief een onderwijzer te benoemen. Die benoeming had plaats op 11 Maart 1919 en met 5 stemmen van de 6 verkreeg Mr De Jongh de plaats van hoofdonderwijzer te Poppel. **(18)**

Meester Jules De Jongh als huisvader

Mevr. De Jongh werd 'de meesteres' genoemd

Hij werd geboren te Poppel den 16^e januari 1886; gediplomeerd te Mechelen op 4/8/1906. Eerst trad hij in dienst te Antwerpen bij de vrije scholen van 1906 tot 1908; later verkreeg hij een plaats in de aangenomen jongensschool van Turnhout; daar bleef hij bij van 1908 tot 1910 om dan school te gaan doen in het gemeenteonderwijs van Vosselaar tot maart 1919; na het Paaschverlof van 1919 begon hij dan als hoofdonderwijzer te Poppel. Toen was de school nog een echte warboel: de jongens, groote en kleine, kwamen naar de gemeenteschool of liepen bij de zusters. Na het groot verlof werd dat geregeld, zoodat de jongens voortaan vanaf hun 6 jaar naar de jongensschool zullen komen. Toen stond Mr De Jongh voor een klas van 91 lln; hij begon dan ook dadelijk, geholpen door de overheid, bij het gemeentebestuur aan te dringen voor een tweede klas en een tweede onderwijzer. Zelfs het aandringen en het bedreigen der overheid had geen succes en het duurde tot in 1921 eer het verzoek werd ingewilligd. Op 8 juli 1921 trad hier als tweede leerkracht, tusschentijdig aangesteld, in dienst: Juffr Steph Verschueren, van Turnhout. Voorlopig deed ze klas in de "oude school"; deze juffrouw bleef in dienst tot 31 augustus 1921.

Van 1 Augustus werd de 2^e klas toegelaten tot de staatstoelagen en op 10 Sept. Werd Mr Jos Will. Janssens van Kasterlee definitief benoemd; hij was trouwens ook de eenige mannelijke kandidaat. Op 1 October trad hij in dienst, maar op 1 Dec. moest hij reeds naar het leger tot 1 Oct. 1922. Juffr Verschueren komt hem dan terug vervangen tot 28/8/1922. Den 30^e Aug. wordt de 2^e klas aanbesteed. Laurent Botermans van Poppel neemt ze aan: 28.000 fr. In 't begin van 1923 was ze afgewerkt en na het Paaschverlof van dit jaar werd ze in gebruik genomen. Op 1 Oct. herneemt Mr Janssens dus zijn onderbroken dienst en blijft nog tot 30/9/23; toen hij na het groot verlof aangesteld werd bij de aangenomen jongensschool te Turnhout. Mr Janssens was gediplomeerd te Mechelen; hij had echter maar twee jaar normaal onderwijs genoten, (19) daar hij in het bezit was van een diploma volledige humaniora, seminarie Hoogstraten.

Den 3^e October 1923 treedt in zijn plaats, tusschentijdig in dienst: Jos Karel Theeuws, eveneens van Kasterlee. Hij werd geboren 14/8/03, gediplomeerd te Mechelen den 20 Juli 1923. Hij wordt definitief benoemd den 8^e October 1923 en treedt dan voorgoed in dienst den 1^e November. Hij bleef hier tot in 1924 om dan het leger te gaan vervoegen.

Leop. Bluekens van Merksplas komt hem vervangen den 1^e Februari 1924. Mr Bluekens kwam van Raevens, waar hij een interim had gedaan. Hij bleef slechts tot aan het groot verlof 1924; dan werd hij te Vosselaar aangesteld. Nu komt Juffrouw Phil. Albertina Willems van Vosselaar, tot den 15^e Nov. '24, want Mr Theeuws werd, nog tijdens zijn legerdienst, benoemd te Tienen; hierdoor komt dus de plaats van onderwijzer open.

Dan wordt Mr Lod. Gomm. Jozef Dockx van Heist op den Berg benoemd. Geboren 11/7/05, gediplomeerd te Mechelen 15/7/24. Spoedig moet Mr Dockx ook naar het leger van '25 tot '26. Mr Feyaerts van Arendonk zal hem dan vanaf 30/11/25 komen vervangen. Hij werd geboren den 20/5/06, gediplomeerd te Mechelen a. Maas, blijft in Poppel tot aan het groot verlof 1926; dan wordt Mr Feyaerts definitief benoemd te Desschel; Dan komt Juffrouw Van de Gender Josepha uit Turnhout om van 1/10/26 tot 1/12/26 den termijn van Mr Dockx te voleindigen.

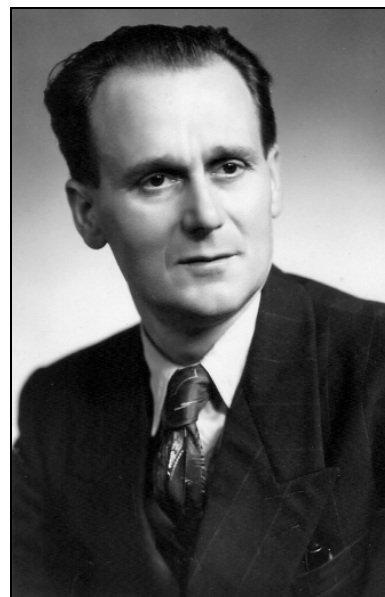
Meester Jozef Dockx

Van 16/4/28 tot 4/7/28 heeft Mr Dockx ziekverlof; Mr Frans Rens van Ravels, geboren 29/7/08, gediplomeerd te Mechelen a.d. Maas in 1927, wordt tijdelijk aangesteld om hem te vervangen. Intusschen waren er reeds meer dan 100 lln in de school, steeds voor twee klassen; en het is weer met veel inspanning dat er door het gemeentebestuur toe besloten werd een derde klas op te richten. Voorlopig wordt Mr Rens aangesteld om op 1/10/28 in dienst te gaan, weerom in de oude school. De aanbesteding van de derde klas heeft plaats op 28/2/29 en het zijn de Gebroeders Van der Voort, die aannemer zijn voor 62.350 fr. De 3^e klas wordt betrokken door Mr Jul Bosmans den 1 October 1930.

Daar Mr Dockx nog geen legerkamp had kunnen doen ter oorzaak van zijn ziekte, wordt hij daartoe opgeroepen van 3/6/29 tot 13/7/29. Mr Van den Broeck van Vosselaar wordt door het schepencollege aangesteld den 28/5/29 om Mr Dockx te vervangen; op 15/7/29 treedt Mr Dockx terug in dienst.

Meester Jules Bosmans

Meester Albert Appels

Nu moet Mr Rens, dienstdoende in de 3^e klas, naar het leger van '29 tot '30. Den 31^e Juli treedt dan Jul Bosmans als vervanger op; deze blijft in dienst tot 31/7/30.

Maar intusschen is Mr Rens, nog bij het leger zijnde, benoemd te Ravels-Eel. Dan wordt Mr Alb. Hendr. Appels van Poppel benoemd in de gemeenteschool. Mr Appels, geboren te Antwerpen den 21/4/04, verkreeg zijn diploma te Brussel (Nieuwland) op 29/7/29; hij werd benoemd op 29/12/29. Op den dag van zijn benoeming was hij nog bij het leger, daarom zal Mr Bosmans zijn interim voortzetten, tot op 1/8/30 Mr Appels in dienst treedt.

Tijdens het jaar 1932 moet Mr Appels gaan "kamp doen" van 13 April tot 25 Mei. Hij keert ziek terug en bekomt een verlof van 10 dagen. Het is nog eens de heer J. Bosmans die hem tijdens die afwezigheden vervangt. Op 6 juni herneemt Mr Appels zijn dienst. Een tijdje later wordt Mr Bosmans definitief benoemd te St Lenaerts.

In 1934, tijdens een korte ziekte wordt Mr Appels vervangen door den heer H. De Jongh, zoon van het schoolhoofd (3-8 tot 9-8). Mr H. De Jongh wordt later benoemd te Beersse.

De speelplaats der school was van 't begin af met graniet belegd. Dat belette niet dat ze, bij nat weder, toch nog heel slijkerig was; in den Zomer echter stofferig; en welk stof!, als cement. In één woord: ze deugde niet. Op 1/3/35 stemt de gemeenteraad voor de bevloering der speelplaats. Het werk wordt aangenomen op 13 Juni voor de som van 17.400 fr.

In '38 valt Mr Dockx ziek; nogal ernstig. In zijn vervanging wordt voorzien door de aanstelling van Juf. Maria Janssens uit Turnhout, die tijdelijk overkomt.

Op 11-3-38 vraagt het ministerie tot het oprichten eener 4^e klas. Dit heeft voor gevolg dat op 19 April Mr Jan Van der Steen als voorloopig wordt aangesteld. Met 4 klassen wordt begonnen na het Paaschverlof, 25 April. De 4^e klas wordt ingericht in het huis van Adr Dekkers.

Juf. Janssens

Juf Janssens, nog altijd in dienst, gaat op reis naar Budapest. Ze krijgt daarvoor verlof en in haar plaats treedt nu op: Juf Ther. Sas van Beersse. Op 4 Juni, na haar terugkeer, herneemt Juf Janssens haar werk tot 16 Juni, daar Mr Dockx, reeds ver hersteld, terug in dienst gaat op 17 dezer.

Den 8^e Juli 1938 volgt de vaste benoeming van den heer J. Van der Steen. (20)

We geraken in 1939 en er klinken reeds slechte geruchten. De jongelingen worden opgeroepen: oorlogsgevaar. Onze onderwijzers Mr Dockx en Mr Appels zijn van de partij om op 18-10-39 te vertrekken.

Op 21^e wordt Juf Janssens teruggeroepen en tegelijk Mr Boogers van Oud-Turnhout, om Mr Appels te vervangen. Na een afwezigheid van 4 dagen is Mr Dockx vrij; van zijn vroegere ziekte nog niet geheel hersteld zijnde. Zoo kan Juf Janssens weer naar huis, terwijl Mr Boogers blijft.

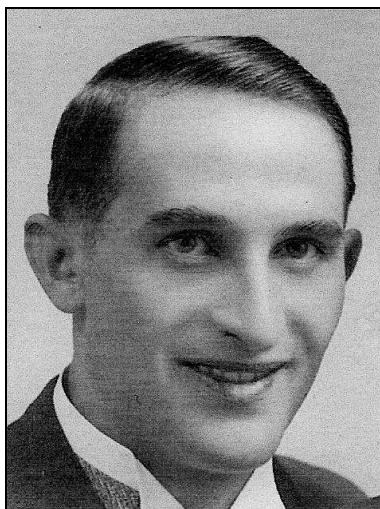
Tijdens het Kerstverlof van 1939 krijgt deze zijn benoeming te Turnhout, aan het Jezuietencollege, en het is dan dat Juf P. Van Steenberghe door het schepencollege aangeduid wordt om verder Mr Appels te vervangen.

In 't begin van Februari '40 valt het schoolhoofd ziek, en op 27 dier maand wordt Mevr Leys-Mathé van Turnhout aangeduid om de lessen voort te zetten. Op 28/2 begint zij daarmee, om te eindigen op 16/3 bij het Paaschverlof. Op 1 April eindigt dit verlof en het schoolhoofd, nog wel niet gans hersteld en daartoe ook nog niet verplicht, herneemt zijn bezigheid.

Juf. Van Steenberghe.

Donderdag, 9 Mei, alle scholen gesloten. 't Is oorlog! Op Zaterdag 11 Mei, rond 5.30 u in de namiddag wordt onze gemeente reeds zwaar gebombardeerd.

Meester Jan Van Der Steen

Een vijftigtal huizen worden zwaar beschadigd, sommige zelfs geheel vernield. Bij deze laatste behoorde ook de jongensschool, waarvan de 1^e klas totaal plat lag, de 2^e zeer erg beschadigd en de 3^e nog haast onbruikbaar. Ook het schoolhuis werd zeer erg getroffen, zoodat we voor een ware vernieling stonden. Op 1 Juni herbeginnen de lessen in de zaal bij Frans De Wit; de vierde klas blijft bij Dekkers. (21) De heer opziener nam echter geen genoegen met die regeling, zoo verhuist Mr Van der Steen naar de minst beschadigde klas en blijven er nog twee klassen bij Fr De Wit.

Wat later mogen de jongens echter lokalen betrekken in de zustersschool; alleen de hoogste klas vindt een nieuw tehuis bij Wwe Van Beurden-Keysers (café).

Op 7 Aug. komt het groot verlof en den 15e Augustus komt Mr Appels terug uit Frankrijk; zoo eindigen de diensten van Juf Van Steenberg.

Op maandag 2 Sept '40 opent de school terug; 164 lln worden ingeschreven. Al lang was er sprake van een 5e klas, zelfs de nieuwe school, die gaat opgericht worden, zal een 5^e klaslokaal bevatten. Het schepencollege beslist op 16 Sept tot het oprichten eener 5^e klas en het gemeentebestuur hecht er den dag daarna zijn goedkeuring aan.

Op 25/11 wordt het schoolhoofd J. De Jongh opnieuw door ziekte getroffen. Den 30^e November wordt de heer G. De Jongh, zijn zoon, als krijgsgevangene uit Duitschland weergekeerd en thans in dienst bij de ravitailleering, aangesteld als waarnemend onderwijzer om zijn vaders plaats in te nemen. Op 2 Dec. begint hij.

Op 24/12 hebben we de aanbesteding der 5 nieuwe klaslokalen, met boekerij, zaal en kamer voor geneeskundig onderzoek, benevens alle verdere bijgebouwen, als: gaanderij, koolkot, gemakken, waterplaatsen, enz. De speelplaats zal merkkelijk vergroot en tevens geplaveid worden. De aannemer is de heer Em. Horsten van Wortel, voor de som van 423.630 fr.

Daar volkomen genezing uitblijft, zendt op 24 Jan 1941 het schoolhoofd zijn aanvraag voor pensioen aan het ministerie. Op 29 Jan verschijnt belanghebbende voor den Raad van Toezicht, die rustpensioen toestaat. Hij dient bij het gemeentebestuur zijn ontslag in op 10 Februari; dienzelfden dag ook begint men met de opruimingswerken om tot het bouwen der nieuwe school over te gaan.

Op 14 maart '41 wordt, nog door een voltallige gemeenteraad, den heer J. Dockx tot schoolhoofd en den heer Gustaaf De Jongh tot onderwijzer benoemd. Op 1 Dec. wordt de 5^e klas door het Ministerie erkend en Juf Van Steenberg komt terug achter de lessenaar. Den 20-8-41 wordt Mr Venken van Stokheim (Limburg) gezonden als 5^e onderwijzer. (22)

Mr Horsten, aannemer, had met spoed gewerkt en zoo konden de nieuwe klassen in dienst genomen worden op 26 Sept 41. Het bestuur onzer gemeente, intusschen tot een schepencollege herleid, hield er aan de inhuldiging van de nieuwe gebouwen plechtig te doen doorgaan. De heer Vergenst, provinciale voorzitter van den dienst van Wederopbouw, de heer Borrekens, arrondissementscommissaris, de heer Schellekens, prov. bouwmeester, nog vele andere heeren, onder wie ook de heeren burgemeesters, schepenen en secretarissen der omliggende gemeenten waren uitgenoodigd. Zoo heeft Poppel nu een gemeenteschool met 5 jongensklassen, benevens alle andere bijgebouwen van allereersten rang.

Juf. Coppens

Wat de aangenomen school der zusters betreft, hier werden ook in den loop der jaren de noodige uitbreidingen en verbeteringen niet ontzien. Daar er steeds meer schoolgaande meisjes dan jongens waren, bezat de aangenomen school reeds eerder een 4^e en een 5^e klas dan de jongensschool. Ook allang bestaan hier twee bewaarklassen. Het zijn steeds de zusters van het H. Hart van Maria, uit Berlaar, die hier het onderwijs geven, benevens twee wereldlijke juffers uit onze gemeente: Juffr M. Jansen en A. Coppens.

Mochten het onderwijs en de opvoeding in onze gemeente steeds groeien en bloeien ten bate van het algemeen welzijn.

Toelichtingen bij de tekst:

- (1) *Vóór 1830 – zie blz 161-162 in Poppel Toen en Nu.*
- (2) *Willem Van Gijsel – schoolmeester vanaf begin 19de eeuw tot aan zijn dood in 1846*
- (3) *in 1839 gebouwd, in 1940 gebombardeerd, in 1942 gesloopt*
- (4) *Jan Alfons Eelen – benoemd te Poppel 21/08/1878, ontslag 15/05/1880*
- (5) *Gustaaf Peeters – op 14/04/1890 door 3 zusters van Berlaar*
- (6) *De zusters van Berlaar begonnen in 1890 met een klas leerlingen van 6 tot 8, en een tweede van 8 tot 12 – beide gemengd*
- (7) *Pieter Jansen, schoolhoofd van 1880 tot aan zijn dood in 1908*
- (8) *Het gemeentehuis kwam klaar in 1906*
- (9) *Wat staat er in het origineel?*
- (10) *Matigheidsbond (R.K.) kerkelijke vereniging in sommige streken waarvan de leden zich verplichten tot het onthouden van sterke drank tot het 16de jaar, en daarna minstens tot na de middag.*
- (11) *de inspecteur (schoolopziener) kwam af en toe onverwacht op bezoek en stelde dan vragen aan de leerlingen.*
- (12) *Meester Jansen, kan goed dansen, op een borrel Fransen*
- (13) *Staalslakken = metaalslakken, metaalschuim*
- (14) *wildelingen = wilde onderstam waarop geënt werd*
- (15) *het flodder: Duist, een lastig onkruid in het koren van het geslacht vossesstaart, ook wel pluiz of wildkoren genoemd.*
- (16) *tekst bij foto 3: in de deuropening Meester Van Thielen (1908-1918)*
- (17) *Wandplaten met verschillende onderwerpen, uit die tijd, zijn door de school geschonken aan ons museum.*

- (18) *Meester Jules De Jongh: komt in 1919 voor een klas van 91 leerlingen te staan en dat zes dagen in de week (woensdag- en zaterdagmiddag vrij).*
- *gezinshoofd met vier jonge zonen*
 - *schoolhoofd en bibliothecaris*
 - *grote moestuin en twee melkgeiten onder de hoogstam fruitbomen*
 - *bieboer (imker)*
 - *of er verschil is met anno 2011?*
- (19) *Normaal onderwijs: onderwijs op de normaalschool (lerarenonderwijs)*
- (20) *Jan Van der Steen, gehuwd met Verswijfeld is de zoon van Suske Van der Steen-Van Iersel*
- (21) *nu Chinees restaurant, Tilburgseweg en Village, Dorp.*
- (22) *Mr Venken is tijdens de bezetting naar Poppel gezonden met goedkeuring van de bezetter.*

Textielbehandeling en conservering.

Door Luc Andries

Op dinsdag, 20 september 2011 ontvingen Agnes Luyten, Ria Verheyen en Mariette Clemens mevr. Frieda Sorber, medewerkster van het Modemuseum te Antwerpen, in het archief van de heemkundekring te Weelde – Station.

Hier volgt een verslag van deze bijeenkomst.

Mevr. Sorber studeerde kunstgeschiedenis maar haar passie voor mode en textiel deed haar kiezen voor een carrière bij het MOMU.

Omdat het Modemuseum in Antwerpen te weinig stockageruimte heeft, kregen we een negatief antwoord op de vraag om onze collectie textiel daar voor ons te laten conserveren en bewaren. Ze vond wel dat we een aantal waardevolle en unieke stukken hadden, vooral van één bepaalde familie. Ze suggereerde ook om rond dit thema een tentoonstelling te organiseren, aangevuld met anekdotes, foto's, etc.

Om kleding goed en veilig te bewaren, gaf ze ons volgende tips:

- 1) Maak een eerste selectie of triage van de geschonken kleding of ander textiel.
 - tracht de kleding te dateren. Uit welke periode stamt ze?
 - Wat is beschadigd?
 - Zijn er schimmels? Dit komt vooral voor in synthetische stoffen.
 - Ongedierte zoals muizen, ratten...
 - Insecten: mot of zijn cocon, zilvervlieg, vliegen...

Ben je niet zeker van zojuist ontvangen kleding? Plaats die dan in quarantaine in een afgesloten kamer, desnoods zuurstofloos of anaëroob en/of 3 weken in de diepvriezer bij -24°C.

- 2) Kamer en kasten moeten grondig gereinigd worden en mogelijke insecten en ongedierte bestreden. Liefst donkere gordijnen om het textiel af te schermen voor het licht, dat verkleurend werkt. Verluchten is zeer belangrijk zowel voor de kamer als voor de kleding. Vliegenramen of horren zijn zeer belangrijk bij het luchten, vooral in het voorjaar, want dan

is de mot het meest actief. Voor de kledij geldt: af en toe in de buitenlucht laten uitwaaien en niet te dicht tegen elkaar in de kast hangen.

- 3) Opgelet met droogkuis of stomerij! Deze zijn meestal niet gespecialiseerd in oude kleding. Sommige delicate stoffen kan je beter zelf voorzichtig wassen met de hand. Dameskapjes en hoedjes niet laten reinigen indien niet noodzakelijk. Eventueel zelf opfrissen met kledingborstel en ammoniak- of azijnwater. Vlekken ontstaan t.g.v. deodorant en/of zweet zijn zeer moeilijk te verwijderen, zeker als deze ouder zijn dan enkele weken!
- 4) Archiveren met een permanentstift op lint (eerst controleren of de inkt van de marker niet afgaat door een proefwasje te doen). Naai de labels steeds op dezelfde plaats (b.v. in de linkermouw). Gebruik vooral geen metaal (nietjes, speldjes, paperclips, naalden) wegens de roestmogelijkheid.
- 5) Stof heeft een geheugen! Daarom mag je kledij niet laten hangen op een paspop. Je krijgt dan op den duur vervorming. Ook te smalle kapstokken kunnen blijvende vervorming geven op de schouders.

Voor stevige zware stoffen geldt:

- Nietjes hangen op voldoende brede kapstokken, om bubbels en slijtage op de schouders te vermijden.
- Houten kapstokken en geen plastic of metaal.
- De houten kapstokken moeten minstens 30 à 40 jaar oud zijn, zodat de schadelijke stoffen van de lijm eruit zijn.
- Kledij afschermen met katoenen hoezen (dus niet in plastic).

Voor lichtere kledij best:

- Platleggen in kasten met ertussen een laagje TYVEK (merkproduct van Dupont). Dit is een neutraal product uit polyethyleen.

- 6) Sorteert de kleding in de kasten per categorie.

In de kasten en laden mottenvallen plaatsen want de mot is verzot op dierlijke vezels zoals die van: veren, pels, zijde en wol. Ze houden niet echt van linnen of katoen.

Wat zijn nu die mottenvallen? De meeste zijn feromonenvallen. Dat is een ontplooid, papieren driehoekje met een lokstof en een lijmlaagje, waaraan de mot blijft kleven. Het is verkrijgbaar in de meeste supermarkten en bij drogisten.

Mottenballen zijn omwille van het naftaleen zeer schadelijk voor de gezondheid. Dat is namelijk kankerverwekkend. Tegenwoordig zijn er gelijkaardige mottenballen waar geen naftaleen in verwerkt is, deze zijn in sommige drogisterijen te verkrijgen.

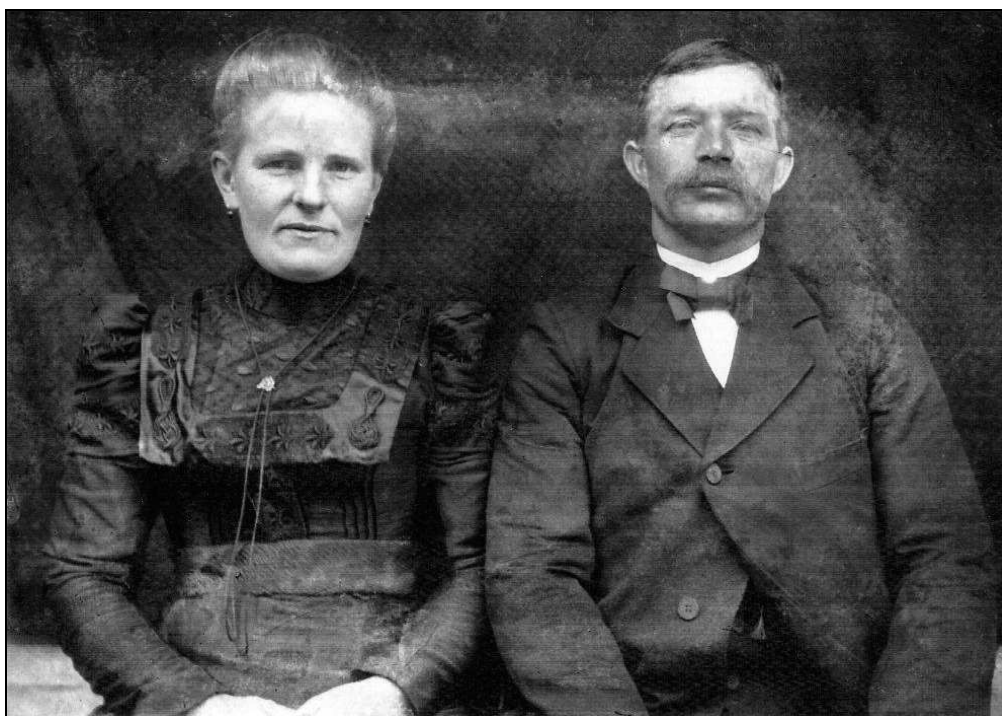
Lavendel ruikt zeer sterk en wordt door mevr. Sorber niet aanbevolen.

De werking van blokjes uit cederhout is niet bewezen.

Na deze leerrijke en deskundige uiteenzetting van Mevr. Sorber, weten we wat ons te doen staat. Indien er leden zijn die zich geroepen voelen om af en toe met onze werkgroep aan de slag te gaan, kunnen ze zich melden bij één van de bestuursleden.

Wie nog echte oude houten kapstokken met een schouderbreedte van ± 45 cm of lakenstof om kledinghoezen te maken heeft, mag die steeds aan de heemkundekring schenken. Onze hartelijke dank bij voorbaat!

Een topstuk uit onze collectie: dameskap met een boordje in Turnhoutse kant en een gouden lintje.

Op de foto het echtpaar Verhaeren-Lemmens.
Ook deze trouwjurk uit 1913 bevindt zich in onze collectie.

Tijdschrift 'De Drie Goddelijke Deugden'
Afgiftekantoor: 2380 Ravels 1
Redactieadres:
Ria Verheyen, Welvaartstraat 14, 2300
Turnhout

Verschijnt 3-maandelijks
Verantwoordelijke uitgever:
Luc Andries
Pastoor Coolsstraat 15, 2382 Poppel